

"Escriure no és el moment d'escriure"

Vicenç Llorca ha publicat a l'editorial 3 i 4 el llibre 'Atles d'aigua', premi Vicent Andrés Estellés dels XXIV Premis Octubre. Nat a Barcelona el 1965, és autor dels poemaris 'La pèrdua' i 'Places de mans', i de diversos assaigs.

Xulio Ricardo Trigo diu en el text que precedeix el poemari que el llibre és quelcom d'extraordinari, un territori d'inflexió, un punt d'arribada. Per al poeta també?

—Sí. Hi estic d'acord. És un punt d'inflexió. Els meus tres llibres anteriors conformen un cicle amb un tema estructurador que és un qüestionament sobre el sentit, i aquest llibre marca una inflexió no tant cap a la qüestió del sentit sinó del fer en la terra. Per tant, la dimensió espacial hi adquireix un gran protagonisme. D'una altra banda he investigat noves línies de creativitat, tant pel que fa a ritmes i metres com a la construcció de metàfores. Potser en els tres llibres anteriors hi ha una assumpció del llegat simbolista, i amb *Atles d'aigua* miro de cercar una estètica més preocupada, per dir-ho així, per la captació de la vida, del fenomen de la vida i de la realitat. És a dir, si es van seguint els meus assaigs, es veu com vaig intentant de configurar una estètica en què, partint de la consciència del llenguatge, aquest llenguatge creï una relació dialèctica amb el real i per tant no hi hagi hermetisme ni llunyania respecte a la realitat, sinó una percepció de la realitat a final de segle. Un tema que em preocupa molt: la superació de l'hermetisme sense caure en el realisme. La poesia que és capaç d'expressar sensualitat sense caure en els paranys de l'artificiositat i de l'obvietat.

—El llibre consta de tres capítols. Són tres parts o tres llibres?

—Humilment sempre he intentat de fer llibres, no reculls. Cada poema, el concebo autònom, ha de poder viure per ell mateix, però en la construcció d'un projecte, que és estètic, que és també intel·lectual, he intentat que hi hagués un ritme superior al de la metàfora de cada poema, que fos el ritme del llibre. *Atles d'aigua* també vol ser un llibre amb molts elements de cohesió i d'unitat. La primera, "Arc d'aigua", és com un arc romànic primitiu, però d'aigua, com una porta a la vida, com a gènesi de vida.

L'aigua apareix en tots els seus estats: glaç, núvols, illa, estret... per passar a "Terra del temps", a una encarnació d'aquesta energia damunt la terra i sota l'imperatiu del temps. Aquí hi ha diverses línies. Alguns poemes recreen aquests temes a partir de la recreació de noms pictòrics, com ara Hopper, Vermeer —un pintor clau en el llibre— i Van Gogh. Hi ha una altra línia que ironitza sobre les maneres de concebre la realitat. Poetització en clau irònica sobre el món de la tecnologia actual. La tercera part, "El triomf dels mamífers", un títol fort, on tot ha anat cristal·litzant en l'espècie humana. Hi ha una reflexió sobre l'espècie humana i per tant, aquí, hi podries trobar un cert intent de reasumir una èpica contemporània, juntament amb una presència també d'una crítica contemporània, d'un qüestionament metafísic des del punt de vista de l'escriptura. Hi he intentat de graduar el procés vital i estètic per tal que pogués ser un atlas, una orografia poètica.

—Alguns dels poemes de la segona i tercera part integren una sèrie paral·lela numerada, "Vers sobre llun".

—Vindria a ser aquesta idea de crear, fragmentada, una línia paral·lela. Hi he intentat de simbolitzar mons pictòrics que em fascinen a través de metàfores molt visuals, que m'ajuden a configurar la idea de unió, d'un atlas. Per exemple, la força creadora de llum d'un Van Gogh, el misteri suspès d'un Hopper o l'interiorisme psicològic d'un Vermeer. Fins i tot l'epíleg és inspirat en el quadre *El geògraf* de Vermeer. En un moment determinat vaig pensar a crear la metàfora del poeta com un geògraf de l'ànima.

—Si el poeta viu constantment dins un poema, Vicenç Llorca viu, pel que heu dit, dins un llibre?

—Sí, és veritat. De fet he adoptat una posició una mica com d'arquitecte. Quan cristal·litzo el títol, a partir d'aquí deixo de banda els poemes que no poden formar part del llibre i hi incorpore els que hi encaixin. Això ha fet que en

"La poesia no són idees, però sí que n'ha de suggerir."

aquests moments tingui material poètic al marge de la meua obra i que sí que farien un recull, si els publicués. M'apassiona molt l'aventura col·lectiva d'un llibre. Això fa que, en la producció d'un llibre, m'hi estigui tranquil·lament quatre anys i que faci una sèrie d'articles i assaigs que l'acompanyen, reflexionant sobre la creació poètica.

—*La gestació d'un poema és sempre la mateixa?*

—No, definitivament no. Cada poema té el seu propi camí de creació, i aquí pots trobar paradoxes colpidores. Per exemple, tenir la idea del poema molt clara i no saber plasmar-la. I no tenir-ne cap i sortir ràpidament un poema que llavors resulta clau. La cosa important és de viure en estat poètic. Què vol dir això? Ser poeta les vint-i-quatre hores del dia. Escriure no és el moment d'escriure. És la totalitat de l'experiència que en un moment donat es fa paraula. Escriure seria l'anècdota de l'escriptura.

—*Rellegiu sovint els vostres poemes?*

—Sí que ho faig, perquè em trobo sovint fent recitals o que me'n demanen, i observo aquesta unitat de la qual parlàvem. Sentint cinc rapsodes d'un grup teatral que van fer un muntatge amb poemes meus vaig observar el sentit unitari d'una mateixa aventura. Símbols com el de la plaça, el camí, el desert i el de l'aigua d'aquest darrer són etapes d'una mateixa dedicació estètica i d'una preocupació que jo resumiria amb el nom d'humanística. Crec que un dels grans envits intel·lectuals de final de segle és de redefinir què significa humanisme en el nou espai de la cibernètica, la tecnologia punta, etcètera. Després de la negació i de la crítica absoluta, del nihilisme, la crítica de la raó hauria d'anar cap a la generació de nous sentits.

—*Creieu que la poesia pot fer-hi cap paper?*

—Sí. Pot estimular la raó intel·lectual, i és claríssim que aporta una gran quantitat d'energia a la creació de noves sensibilitats. És un concepte que m'agrada molt. Anar ajudant a configurar la sensibilitat d'una època. La poesia no són idees, però sí que des d'una idea estètica ens ha de suggerir idees.

—*Però la poesia té incidència en el ciutadà d'aquesta fi de segle?*

—La poesia incideix en el lector, no en l'actualitat del lector, sinó en la història del lector. La poesia és, i ha estat, punt de referència de sensibilitat, i això d'una forma important. Quan dimensionem la poesia en la història té molta importància. Curiosament, és menys impactant de moment, però a la llarga, té tendència a perdurar. La poesia ha d'intentar de ser veu d'una època. La poesia sí que influeix la societat, però per a fer-ho, per a ser poesia civil, no li cal caure en el míting. I la nostra societat ara redescobreix la bellesa de la poesia, com s'ha comprovat amb els darrers recitals.

Lluís Bonada